

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Paraschiva Gh. V. Teodorescu cu Tache Rădulescu.*

Curtea de apel din Iași, secțiunea I: Ilie S. Ciolac cu soția sa. Observație de S. R.

Tribunalul Ilfov, secțiunea de notariat: Creditul Petrolifer și Societatea «Steaua-Română» cu Societatea [Nederlandsche-Trust-Maatschappij].

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R.*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 16 Noembrie 1909

Președînța d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Paraschiva Gh. V. Teodorescu cu Tache Rădulescu

IMOBIL DOTAL.— ÎMPRUMUT IPOTECAR.— AUTORIZAREA JUSTIȚIEI.— SUMĂ MAI MARE DECÂT CEA AUTORIZATĂ.— NULITATE PARȚIALĂ.— DEBITOR.— CHESTIUNEA BUNEI SAU RELEI CREDINȚE.— ART. 1253 C. CIV.— CASARE.

1° După art. 1253 din codul civil, imobilul dotal nu se poate înstrăina și deci nici ipotecă decât cu permisiunea justiției și în anumite cazuri; de unde rezultă că înstrăinarea sau ipotecarea imobilului dotal, fără autorizarea tribunalului, este nulă, de oarece lipsește condiția esențială cerută pentru validitatea acestor acte.

Prin urmare, față cu aceste principii, atunci când împrumutul ipotecar, deși autorizat de tribunal, s'a contractat însă pentru o sumă mai mare decât cea prevăzută în autorizare, în asemenea cas ipoteca este valabil constituită numai pentru suma încuviințată, și este nulă pentru rest, de oarece pentru el

ipoteca a fost constituită fără permisiunea justiției.

2° Formalitatea permisiunii justiției, prevăzută de art. 1253 c. civ., fiind o condițiune esențială pentru existența actului de înstrăinare a imobilului dotal, instanța de fond este datoare să aplice dispozițiunile acestui text de lege și deci să pronunțe nulitatea actului de ipotecă, ordecâteori constată că este făcut fără permisiunea justiției sau peste limitele acelei permisiuni, indiferent dacă debitorul a fost de bună sau rea credință.

No. 436. — Casată, în urma recursului făcut de soții Paraschiva și Gh. V. Teodorescu, deciziunea Curții de apel din București, secț. III, dată în proces cu Tache Rădulescu.

S'au ascultat: d-nii avocați B. Păltineanu și N. Alexandrescu, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Athanasiu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 1253 din codul civil și exces de putere. Imobilul dotal neputând fi ipotecat decât cu autorizația justiției și conform acestei autorizații, nu puteau instanțele de fond să găsească ca bine contractat împrumutul ipotecar către creditorul Tache Rădulescu, contra jurnalului de autorizare a justiției, fără să violeze art. 1253 din codul civil și să comită un vădit exces de putere».

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului, Curtea de apel a respins acțiunea prin care recurenta a cerut ca, față cu intimatul Tache Rădulescu, să se anuleze actul de ipotecă înscris la tribunalul Ilfov, secțiunea de notariat sub No. 1276 din 1898, asupra imobilului său dotal din București, str. Bucur No. 17; că motivul pentru care s'a cerut anularea actului, este că imobilul fiind dotal, nu s'a putut ipotecă decât cu autorizația justiției, ceea ce nu s'a obținut în cauză;

Considerând că din sentința tribunalului, ale cărei motive sunt adoptate în totul de Curtea de apel, se constată: 1° că recurenta a fost autorizată prin jurnalul tribunalului Ilfov, secț. I, No. 3 din 2 Ianuarie 1898, a se împrumuta pentru cautarea sănătății sale, cu suma de 20.000 lei dela Societatea Creditului funciar din București, ipotecând imobilul său dotal sus menționat; și 2° că recurenta, numai pe baza acestei singure autorizațiuni, a contractat două împrumuturi: unul de 3.500 lei dela intimatul Tache Rădulescu, cu actul de ipotecă a cărui anulare se cere, și altul pentru suma de 20.000 lei dela Societatea Creditului funciar urban din București, împrumut care a trecut în primul rang, cu consimțământul primului creditor Tache Rădulescu;

Că, prin urmare, este nelăgăduit că împrumutul ipotecar de 3.500 lei, contractat dela Tache Rădulescu, este făcut peste limitele autorizației date, și este a se ști dacă ipoteca, care garantează acel împrumut, este valabilă față cu dispozițiile art. 1253 din codul civil;

Considerând că art. 1253 din codul civil prevede în mod formal, că imobilul dotal nu se poate instrăina și nici ipotecă decât cu permisiunea justiției și în anumite cazuri; de unde rezultă că instrăinarea sau ipotecarea imobilului dotal, fără autorizarea tribunalului, este nulă, de oarece lipsește condiția esențială cerută de acest articol pentru validitatea lor, adică permisiunea justiției;

Considerând, față cu aceste principii, că atunci când împrumutul ipotecar, deși autorizat de tribunal, este contractat însă pentru o sumă mai mare decât cea prevăzută în autorizare, cum este în speță, în acest caz ipoteca este valabil constituită numai pentru suma prevăzută în jurnalul de autorizare al tribunalului, și este nulă pentru suma care trece peste cea pentru care s'a obținut autorizația, de oarece pentru această sumă ipoteca a fost constituită fără permisiunea justiției;

Considerând că această formalitate fiind cerută de art. 1253 din codul civil, ca o condiție esențială pentru existența actului de instrăinare, instanța de fond este datoră să aplice dispozițiile acestui text de lege, și deci să pronunțe anularea actului de ipotecă, ordecâteori constată că e făcut fără permisiunea justiției sau peste limitele acelei permisiuni, fără a se preocupă de chestiunea bunei sau relei credințe a debitorului;

Considerând că, în speță, instanța de fond a violat art. 1253 din codul civil, când a respins acțiunea în anulare a actului de ipotecă în discuțiune, pentru motivul că recurenta a fost de rea credință, deși constatase că acea ipotecă este constituită peste limitele autorizării date de tribunal.

Că, de aceea, recursul fiind fondat, urmează să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 20 Octombrie 1909

Președinta d-lui I. T. Burada, prim-președinte

Ilie S. Ciolac cu soția sa

DIVORȚ. — ANUL DE ÎNCERCARE. — DACĂ EXISTĂ DREPTUL DE APEL CONTRA UNOR ASEMENEA HOTĂRIRI. — ART. 241, 242 COD CIVIL. — ART. 323 PR. CIVILĂ.

Hotăririle prin cari tribunalele dau soților, în materie de divorț, un an de încercare, nu sunt susepse apelului.

Curtea,

Având în vedere apelul lui Ilie I. Ciolac, contra sentinței tribunalului Botoșani, No. 5888 din 5 Septembrie 1909, care, în cursul unei instanțe de divorț între apelant și soția sa, le acordă ambilor soți un an de încercare, socotit din ziua de 5 Septembrie, amânând judecarea definitivă, la stăruință, după expirarea aceluși an;

Văzând că divorțul a fost cerut și de Ilie Ciolac și de soția sa, ambele cauze fiind conexasate încă dela 20 Martie 1909, iar în ședința dela 5 Septembrie, tribunalul Botoșani, apreciind, lucru ce rezultă implicit din hotărîre, că cel puțin unul-din soți, poate și amândoi, au dovedit temeinicia acțiunii lor și că dâșii urmează a fi despărțiți, a decis, după cererea soției, să recurgă la ultima speranță de împăciuire, și a dispus amânarea până într'un an de zile a pronunțării hotărîrii definitive, asupra despărțeniei, lăsând soților acel an pentru ca să încerce să revină la împreună viețuire;

Văzând că Ilie Ciolac, declarând nemulțumire contra acestei deciziuni, urmează a se cercetă dacă hotăririle acordând un an de încercare, sunt sau nu susceptibile de apel;

Considerând că, în materie de despărțenie, procedura de urmat pentru introducerea acțiunii pentru judecare înaintea primei instanțe, pentru apel și recurs este prevăzută în punctele esențiale din codul civil; că, în special, art. 244 din codul civil, referitor la dreptul de apel contra hotărîrilor primei instanțe, ne indică lămurit că legiuitorul, în litigiul propriu zis al divorțului, n'a înțeles a acorda calea apelului decât contra sentinței de admisiune în principiu a cererii de divorț și contra sentinței de judecată definitivă, nicicum contra altor hotărîri; că, de altminterlea, când tribunalul de prima instanță acordă anul de încercare, el nu face decât să uzeze, textul o spune formal, de o facultate ce legea îi pune la dispoziție pentru a lăsa soților o ultimă posibilitate de împăcare; dar evident că o măsură lăsată la libera apreciere, la facultatea judecătorului, nu e susceptibilă de a fi controlată, criticată și reformată de alți judecători, fie chiar a unei instanțe superioare, nu ar mai fi o facultate.

Prin urmare, din aceste simple motive ar apărea că

hotărîrea care acordă un an de încercare, potrivit art. 241 și 242 din codul civil, nu e susceptibilă de apel;

Se obiectează însă că judecătorul n'are facultatea de a da un an de încercare, decât atunci când divorțul a fost cerut pentru motive de violență, asprime sau injurii grave, și după ce aceste motive vor fi fost bine constatate, așa că cererea de despărțenie să apară ca pe deplin fondată, iar dacă s'a acordat anul de încercare, în afară de condițiunile impuse de lege, s'a dat asupra acestui punct o hotărîre întrucâtva definitivă, care nu mai eră de liberă facultate și a cărei reformare cu drept cuvânt se poate cere în apel.

Prezentată astfel, obiecțiunea pare mai serioasă, însă și aici opunem textul art. 244, care nu face distincțiune și nu permite de a se apela decât hotărîrile ce le enumeră, prin urmare, hotărîrea care acordă anul de încercare, chiar greșită în fapt și în drept, nu va putea fi apelată, cel puțin imediat direct și sub acea formă, iar dacă s'ar susține că art. 244 n'are misiunea de a derogă dela procedura comună, ci enunțând numai unele cazuri de apel în materie de divorț, tînde mai mult a fixa regula pentru judecătorul de apel, lăsând dreptul și cazurile de apel sub imperiul legiurei comune, încă ar trebui și atunci să vedem că, nici după procedura ordinară, hotărîrea care acordă anul de încercare și care dispune că numai peste un an de zile să se pronunțe definitiv asupra divorțului, nu poate fi susceptibilă de apel. În adevăr, orcât o asemenea hotărîre ar prejudeca fondul procesului, orcât ar legă pe judecătorii cari au pronunțat-o, orcât măsura ar fi definitivă în sine, totuș ea nu poate fi clasată decât printre hotărîrile premergătoare, vorbite de art. 323 din procedura civilă, și acest articol spune că în contra hotărîrilor premergătoare, date înainte de judecarea fondului, nu se va putea face apel decât odată cu hotărîrea asupra fondului. Prin urmare, din toate punctele de vedere, apelul lui Ilie S. Ciolac este neadmisibil.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier G. Sturdza, în majoritate, respinge apelul, etc.

Semnați: A. Suciu, S. Zăhărescu, G. Sturdza.

Opiniune

Având în vedere că dispozițiunile din codul civil, cu privire la procedura în materie de divorț, se explică prin necesitatea în care se aflau redactorii codului Napoleon, de a suplini insuficiența legii de procedură, atunci în vigoare, și prin intențiunea legiuitorului de a prelungi instanța de divorț, de a supune pe părți la repețite înfățișări și la formalități lungi și grele, într'un cuvânt, a înlezni prin toate mijloacele ocaziunile de reconciliere între soți. Aceste dispozițiuni însă nu constituie o reglementare complectă a procedurii și nu exclud în toate chestiunile asupra cărora codul civil păstrează tăcerea, aplicarea principiilor și regulilor de drept comun, cari

sunt conținute în codul de procedură civilă. Principiul fiind astfel stabilit, se naște întrebarea dacă legiuitorul a înțeles a stabili o regulă specială asupra dreptului de apel în materie de divorț, o atare dispozițiune care ar restrânge o cale de recurs de drept comun recunoscută de lege, ca regulă generală, și derivând după principiile de organizare judecătorească, ar trebui prin termenele ei precise, formale și imperative, sau cel puțin prin explicațiunea ei istorică, să nu lase să subsiste nici o îndoială în privința intențiunei legiuitorului, pe termenele art. 244 din codul civil, ce se invoacă în specie, nu prezintă acest caracter, formula împotriva acestui text se aplică nu la dreptul de apel în sine, ci la judecarea de urgență a cauzei în apel și din faptul că legiuitorul citează două cazuri în vederea cărora judecata de urgență este prescrisă, nu se poate deduce intențiunea lui de a interzice apelul în celelalte cazuri pe cari nu le prevede; căci nu prin o mențiune incidentală dintr'un text de lege se pot crea decăderi și excepțiuni dela regula comună.

Din lucrările legislative urmate cu ocaziunea redactării art. 262 din codul francez, corespunzător cu art. 244 din codul român, nu rezultă că această dispozițiune ar avea un sens mai întins decât acel conținut în termenele ei; din examinarea diferitelor faze prin cari a trecut redactarea acestui articol și din împrejurarea că, din momentul redactării definitive, Consiliul de Stat eră d'abia sezisat de un proiect de redacțiune a unui codice de procedură civilă, recese din contra că legiuitorul n'a înțeles a stabili prin codul civil pentru materia divorțului o regulă specială, privitoare la dreptul de apel, regulă alta decât cea generală ce urmă să fie stabilită prin noul codice de procedură.

Deci, în lipsa unui text special, prohibitiv, chestiunea de a se ști dacă apelul este admisibil în contra hotărîrei care dă soților un an de încercare, trebuie să se rezolve după regulile de drept comun, cu alte cuvinte, rămâne a se examina dacă o atare hotărîre are sau nu caracterul unei hotărîri preparatorii.

Hotărîrile preparatorii sunt acelea ce se dau pentru instrucțiunea cauzei și cari tind a pregăti rezolvirea punctelor în litigiu și pune procesul în stare de a primi judecata definitivă. Această definițiune rezultă implicit din art. 159 pr. civilă, legiuitorul numește asemenea hotărîri «ordonanțe» și le asimilează cu hotărîrile propriu zise, numai în ce privește forma lor (art. 161 pr. civilă), și ceea ce dovedește prin ele soluțiunea litigiului, rămâne neatinsă, și că ele nu au altă înrăurire asupra fondului procesului decât de a da judecătorilor mijloace de a descoperi adevărul asupra drepturilor și faptelor contestate între părți, este că legiuitorul, prin textul formal al art. 160, dispune că judecătorii nu sunt legați la tranșarea fondului litigiului prin asemenea hotărîri preparatorii sau prin consecințele lor.

Din aceste principii, consacrate prin dispozițiuni for-

male de lege, rezultă că decăteori o hotărîre lasă întreaga libertate judecătorilor în tranșarea punctelor în contestațiune, de atâteori nu este preparatorie, ci are un caracter definitiv; or, este știut, și legea o zice în mod categoric, că tribunalul nu poate ordona anul de încercare dintre soți decât tranșând implicit fondul procesului ori recunoscând temeinicia acțiunii de divorț. Toate motivele și faptele procesului invocate sunt dovedite și admise, tribunalul nu mai are nevoie de nici o măsură de instrucțiune pentru a descoperi adevărul; hotărîrea care admite anul de încercare nu mai lasă loc la nici o dezbateră, la nici o cercetare și judecare, judecătorii sunt legați într'un mod definitiv, ei nu mai pot reveni, și rolul lor se mărginește a înregistra declarațiunea de împăcare a părților sau a pronunța desfacerea definitivă a căsătoriei, care nu mai depinde de aprecierea lor, ci de voința părții; unei asemenea hotărîri lipsește evident toate caracterele unei hotărîri preparatorie, și deci dispozițiunea prohibitivă din art. 323 proc. civilă nu i se poate aplica;

Cât despre inconvenientul care s'a încercat a se semnală ca putând rezultă din controlul Curței de apel asupra hotărîrii date conform art. 241 c. civ., el nu pare destul de real pentru a putea înlătura principiile de drept comun, dela cari legiuitorul n'a derogat în materia specială ce ne ocupă, și pentru a putea refuza orice cale de recurs contra unei măsuri atât de gravă ca aceea care ține în suspensie starea de căsătorie.

Pentru aceste motive, suntem de părere că apelul este admisibil în principiu și deci a intră în cercetarea fondului procesului.

Semnați: I. T. Burada, Al. G. Hinna.

Observație. — Chestiunea de a se ști dacă hotărîrile prin care tribunalele dau soților, în materie de divorț, un an de încercare, sunt sau nu supuse apelului, este foarte controversată în jurisprudența noastră, însă părerea cea mai juridică este, de bună seamă, aceea care nu conferă dreptul de apel în asemenea materie. Vezi numeroasele decizii române și străine citate într'un sens și într'altul de d-l D. Alexandresco, tom. VIII, pg. 342, nota 1, și mai cu seamă în tom. II, pg. 41, nota 3, și pg. 42, nota 2 (ed. 2-a).

S. R.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența dela 23 Noembrie 1909

Președinta d-lui N. C. Schina, președinte

Creditul Petrolifer și Societatea «Steaua-Română» cu Societatea Nederlandsche-Trust-Matschappy

OBLIGAȚIUNI — STIPULAȚIUNI ÎN FAVOAREA CELOR DE AL TREILEA. — VALIDITATE.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — COMANDAMENT. — MANDATAR. — LIPSA MANDATULUI LA ÎNCEPUTUL URMĂRIREI. — NULITATE. — ART. 1121 COD. CIV. FRANCEZ. — ART. 496 PR. CIVILĂ.

1° Deși în legislațiunea română nu s'a reproduc

art. 1121 din codul civil francez, totuș aceleași principii se aplică și de jurisprudența noastră, și stipulațiunile în profitul celor de al treilea au fost considerate și la noi ca valabile.

2° Potrivit art. 496 pr. civ., orce urmărire a unui imobil începe printr'un comandament făcut de către creditor prin mijlocirea unui agent judecătoresc datornicului sau deținătorului, și care va trebui să cuprindă o copie după titlul ce se execută, somațiunea și mandatul pe care creditorul îl dă, dacă urmărirea nu se face direct de către dânsul.

Prin urmare, dacă mandatarul nu a avut mandat din partea creditorului urmăritor încă dela primul act al urmăririi, care este comandamentul, urmărirea fiind încuviințată cu violarea unor regule de procedură cari sunt esențiale, are ca sancțiune nulitatea.

Tribunalul,

Asupra contestațiunilor făcute de «Creditul Petrolifer» și Societatea «Steaua Română» prin petițiunile registrate la No. 23771, No. 30004 și No. 30082 din 1909, în contra urmăririi cerută de «Societatea Nederlandsche-Trust-Maatschappy» în contra Societății «Aurora», pe temeul actului de ipotecă autentificat de tribunalul Ilfov, secțiunea de notariat, la No. 4887 din 1905 și înscris de tribunalul Prahova la No. 118 din 1905 și de tribunalul Dâmbovița la No. 50 din 1905;

Având în vedere actele prezentate, concluziunile scrise și desbaterile orale urmate în cauză;

Având în vedere că între «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» societate anonimă stabilită în Amsterdam, reprezentată prin avocatul I. G. Saita, lucrând în virtutea procurii legalizată de notarul din Amsterdam, certificată în ultima instanță de Ministerul afacerilor străine la No. 2368 din 1905 și Societatea anonimă «Aurora» pentru industria și comerțul petroleului, constituită cu un capital de 6.500.000 lei, din care 3.250.000 lei deplin vărsați, și având sediul său în București reprezentată prin Elefterie Rădulescu, lucrând în virtutea rezoluțiunii adunării generale extraordinare a acționarilor din 29 Aprilie 1905, rezoluție autentificată de tribunalul notariat la No. 3618 din 1905, publicată în *Monitorul Oficial* din 7 Maiu 1905, s'a încheiat un act de ipotecă prin care Societatea «Aurora» contractează un împrumut de 4.200.000 lei printr'o emisiune de 2000 obligații la purtător, fiecare de 2100 lei. Titlurile de obligațiuni au fost semnate de direcțiunea Societății «Aurora» și contra-semnate de către «Nederlandsche-Trust-Maatschappy», aceasta drept dovadă că aceste obligațiuni fac parte din împrumut și fără ca «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» să contracteze alte angajamente decât acelea ce rezultă pentru

dânsa din actul de ipotecă. Aceste obligațiuni produc 5 % pe an, plătibile în două rate cu lei 52.50 la 1 Maiu și 1 Noemvrie ale fiecărui an, contră cuponului respectiv la București, la casa societății; la Amsterdam, la sediul Societății Petrolifere Internaționale Române. Imprumutul de 4.200.000 lei va fi integral amortizat, și obligațiunile rambursate al pari în 25 ani cu începere dela data prezentului act prin tragere la sorț, și conform tabloului de amortisment trecut în actul de ipotecă și în condițiunile ce acest act le specifică. — Societatea «Aurora» are facultatea de a rambursa întregul împrumut la orice moment, înaintea expirării perioadei de 25 de ani, sau de a amortiza un număr mai mare de obligațiuni decât acel indicat prin tabloul de amortisment. Societatea «Aurora» constituie ipotecă, în conformitate cu art. 173 din codul civil, și pentru complecta garantare a împrumutului ce ea contractează, precum și a titlurilor de obligațiuni ce emite în acest scop, oferă ipotecă în primul rang asupra fabricilor de petrol și derivate din Băicoiu, județul Prahova, și din Târgoviște, județul Dâmbovița, cuprinzându-se pentru ambele fabrici terenul, construcțiunile, rezervoarele, mașinile și instalațiunile de tot felul, precum și conducta (pipeline) Buștenari-Băicoiu; într'un cuvânt toate bunurile imobile prin natură sau prin destinațiunea lor. Ipoteca este înscrisă pe numele Societății «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» ca reprezentantă a purtătorilor de obligațiuni până la suma maximală de lei 5.200.000, fiind cuprinse și interesele a doi ani și ale anului curent, precum și spesele. Societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» declară în act că reprezintă pe purtătorii de obligațiuni și exercitează drepturile lor față de Societatea «Aurora» în sensul cel mai larg, ea având facultatea de a convoacă adunări de purtători de obligațiuni printr'un anunț ce se va inseră într'un jurnal zilnic din Amsterdam, și rezoluțiunile ce s'ar lua trebuiesc să întrunească majoritatea de voturi. Societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» este autorizată a consimți la radierea inscripțiunii ipotecare, în caz de amortisment total, sau la reducerea inscripțiunii «dacă aceasta nu i s'ar părea contrară intereselor purtătorilor de obligațiuni». În cazul când «Aurora» nu îndeplinește una sau mai multe din obligațiunile contractate prin act, întreaga sumă este imediat exigibilă, fără ca o punere în întârziere prealabilă să fie necesară, și în acest caz «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» are opțiunea prin actul de ipotecă de a vinde ea însăș zisele bunuri și a încasa prețul (vânzare la care este autorizată în mod irevocabil de către societatea «Aurora», în virtutea actului), fie de a face vânzarea prin tribunalul Ilfov, secția de notariat, și în acest caz prețul vânzării va fi depus la Casa de depuneri și consemnațiuni și va fi liberat ca plată a titlurilor de obligațiuni;

În fine, ultimele dispozițiuni ale actului de ipotecă prevăd că purtătorii de obligațiuni vor fi supuși dispozițiunilor prezentului act față de «Nederlandsche-Trust-

Maatschappy» și de Societatea «Aurora», cari dispozițiuni vor avea de asemenea putere între dânșii. Societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» mai stipulează în favoarea sa un comision de 1 % în caz de execuțiune, și tot de 1 % în caz de alte lucrări extraordinare.

Pentru neexecutarea obligațiunilor impuse societății «Aurora», de a plăti la termen cupoanele-obligațiunilor la purtător, societatea «Nederlandsche Trust-Maatschappy», prin d-l avocat Missir, în baza procurii vizată de Ministerul afacerilor străine la No. 81 din 1909, cere investirea actului de ipotecă și punerea lui în executare prin facerea formalităților cerute de procedura civilă pentru vânzarea bunurilor ipotecate. Prin jurnalul No. 3343 din 9 Maiu 1909, se încuviințează a se scoate în vânzare cu licitație publică bunurile în chestiune și se fixează ziua de 28 Septembrie pentru vânzare. Prin jurnalul No. 37461 din 23 Maiu 19'9, se conexează urmărirea cerută de «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» cu urmărirea cerută de societatea «Steaua Română» și după cererile părților, s'a preschimbât termenele de vânzare la 30 Noemvrie a. c. În contră acestei vânzări, «Creditul Petrolifer» și societatea «Steaua Română» fac, în termen, contestațiunile de față bazate pe următoarele motive :

Din partea «Creditului Petrolifer» :

1. Că «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» nu are ființă juridică în Țara românească ;
2. Că titlul în temeiul căruia «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» a scos în vânzare averea societății «Aurora» este un titlu fără nici o valoare juridică ;
3. Inscripțiunea ipotecară nu este valabilă, întrucât a fost luată cu violarea dispozițiunilor art. 1781 din codul civil ;
4. Că «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» nu poate face urmărirea în numele purtătorilor de obligațiuni, de oarece nu are pentru aceasta din partea lor un mandat prin care să-i reprezinte.

Din partea societății «Steaua română» :

1. Că actul de ipotecă este nul, pentrucă este iscălit de către «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» ca pretinsă reprezentantă a purtătorilor de obligațiuni, adică pentru persoane cari nu există în acel moment și fără ca să fi avut procură din partea lor ;
2. Că actul de ipotecă mai este nul pentrucă societatea «Aurora» nu a fost legal reprezentată numai prin patru membrii din consiliul de administrațiune, întrucât pentru contractarea unui angajament de o valoare mai mare de 50.000 lei este necesară prezența sau adesiunea a trei sferturi din membrii consiliului ;
3. Ipoteca este încă nulă pentrucă prevede în art. VII dreptul pentru societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» să vândă ea însăș prin licitațiune bunurile ipotecate și să încaseze ea prețul ;
4. În fine, că urmărirea trebuiesc să fie anulată ca

fiind făcută de altcineva decât de către pretinsul creditor, sau de către mandatarul său ;

Având în vedere că societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy», în contra motivelor de contestațiune, se opune pe următoarele considerațiuni :

1. Societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» de și este o societate străină, are totuș dreptul să facă în țară la noi acte izolate și să compară în justiție pentru apărarea drepturilor dobândite de ea în virtutea acelor acte ;

2. Actul de ipotecă constituit de societatea «Aurora» pentru garantarea împrumutului ei cu titluri la purtător și convenit în interesul acestora cu societatea «Aurora» este perfect valabil ;

3. Este valabilă inscripțiunea ipotecară luată de societate pentru purtătorii de obligațiuni și sub raportul art. 1781 din codul civil care prevede modul cum se operează inscripțiunea ;

4. Societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» reprezintă pe purtătorii de obligațiuni, nu numai pentru constituirea ipotecii, nu numai pentru înscrierea ei, ci, în virtutea clauzelor prevăzute în actul ipotecar, aceeași societate îi reprezintă pentru a putea valabil face în interesul lor urmărirea imobilelor ipotecate ;

5. Nici un motiv de nulitate a ipotecii nu rezultă din modul cum ea a fost aprobată de consiliul de administrație al societății «Aurora» ;

6. Statutele societății «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» prevăd chiar din primul articol că societatea are tocmai menirea să intervină și în realizarea împrumuturilor ipotecare emise la purtător, precum are ca scop și executarea unor asemenea acte ;

7. Clauza prevăzută în actul de ipotecă, ca societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» să aibă dreptul de a vinde singură imobilele ipotecate, este nulă și deci, potrivit articolului 5 din codul civil, rămâne fără efect și nu poate atrage nulitatea întregului act de ipotecă ;

Având în vedere că înainte de a examina motivul de contestațiune, prin care se tinde la anularea urmării cerută de societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» singurul pe care tribunalul va avea să-l cerceteze întrucât se întemeiază pe lipsa de calitate a urmărilor, este necesar, față de diferitele moduri de a se privi atribuțiunile și rolul justiției, să se arate cari sunt concepțiunile acestei instanțe asupra chemării justiției și să examineze chestiunile pe care litigiul de față le sugerează.

În admirabila sa conciziune, latinul a definitiv cuvântul «justiție» prin «suum cuique», fiecăruia ceea ce i se datorește. De aceste două cuvinte toți legislatorii s'au inspirat pentru redactarea diferitelor coduri și a numeroaselor lor articole, generalizând și prevăzând chiar cazurile cele mai imposibile. Aceste articole de legi, însă, sunt câteodată neputincioase în a prevedea toate cazurile particulare și schimbările cari se operează necesar-

mente în masa justițiabililor după timp, obiceiuri, progrese și nevoile noi. Codificațiunea odată făcută, legislatorul lasă apreciațiunii și conștiinței luminate a judecătorului grija de a ține seamă de toate aceste circumstanțe, cari, dacă nu pot schimba textele și spiritul legii, pot și trebuiește chiar a le lua în serioasă considerațiune ; este cazul de a se zice : *litera omoară și spiritul o înviează*. Ori, acest spirit care însufleștește litera moartă a codului este *spiritul modern*, adică spiritul care înțelege că timpul s'a schimbat, că oamenii s'au trasformat, au devenit mai destoinici, și prin urmare și-au creiat trebuințe noi de cari nu se pot priva lovindu-se însă la fiecare pas de această rutină învechită și bătrânicioasă a cărei influență molipsitoare, orice s'ar zice, impresionează câteodată judecata publică și aceea a justiției chiar și care, în multe cazuri, se desbracă cu anevoință de prejudecățile zilei. Iată aceea ce nu trebuiește să fie ! Alte timpuri, alte moravuri, totul este relativ caduc și dacă în trăsăturile lor mari codurile rămân nealterate, ele nu sunt totuș inalterabile. Timpul se însărcinează fără voia noastră a produce nu o revoluțiune, dar o evoluțiune către mai bine, adică către progres, pe măsură ce inteligențele se luminează, în loc de a se ține în întunericimile rutinei sau în strâmbtoarea formelor sau formulelor cutărui sau cutărui articol. Nu este nici măcar un secol de când, pentru fiecare om, cel mai mic voiaj lua proporțiunile unui eveniment, relațiunile ca și transacțiunile comerciale sau altele erau din cele mai restrânse și nu aveau loc decât între compatrioți, vecini, toți supuși acelorasi legi și deci diferendele erau ușor de judecat ; legea se aplică în forma și conținutul său, fără a fi nevoie ca judecătorul să-și dea o osteneală prea mare și o muncă grea, aceleasi afaceri repetându-se aproape sub aceleasi forme. Astăzi timpurile s'au schimbat, deși articolele în conciziunea lor generală, au rămas aceleasi. Cine nu știe că prin diferitele mijloace de locomoțiune, distanțele aproape numai există, că fruntariile s'au schimbat, că relațiunile au devenit internaționale, fără a atinge întru nimic naționalismul care își are rațiunea sa de a fi, pentru că constituiește «Patria mună», dar care nu trebuiește să se confunde cu «sectarismul» ; căci în puțin timp, prin efectul chiar al acestei fobii, izolarea s'ar face repede împrejurul nostru ; înstrăinarea simpatiilor prețioase ar stânjeni comerțul și industria, ar opri sigur orice specie de progres. Ori, în acest caz, cine nu merge înainte dă înapoi, și a călca pe loc, pe același făgaș, n'a fost niciodată altceva decât decadența în scurt timp și la prima izbitură. Lucrurile fiind astfel, vrând nevrând, principiul de egalitate înaintea legii pentru orice cetățean al unei țări se găsește lărgit și se întinde la toate țările lumii. Înaintea legii dar nu există antagonism între acești doi mari factori ai dezvoltării economice : naționalism și internaționalism ; deci justiție egală pentru toți, «suum cuique».

Nici o țară din lume neputând a-și satisface nevoile numai prin ea însăși, oricare ar fi bogăția sa, comerțul și industria sa, urmează de aci un schimb continuu de mărfuri, de specialități, de surplus, se poate zice, cari ajung în toate țările și sunt plătite în natură sau în monetă. Peste tot dar există importări și exportări. Unei țări bogate ca țara românească îi trebuie capitaluri pe cari nu le are. pentru a-și pune în valoare bogățiile naturale cari, fără de acestea, ar rămâne infructuoase pentru unii ca și pentru alții. Dacă, dar, străinătatea ne încredințează capitalurile sale pentru dezvoltarea agriculturii sau industriei noastre născându-se contractăm față de aceștia obligațiuni cari, ca în toate tranzacțiunile, impun a înapoia acest capital neatins, în plus procentele cari au fost mai dinainte stipulate și în această ordine de idei capitalurile străine au nevoie de sprijinul justiției, de acest «*suum cuique*». Aceste capitaluri, pentru că au trecut fruntariile noastre, au pierdut oare o părțică din dreptul lor natural, prin consecință internațională, și se găsește oare în codul nostru un articol care, aplicat în modul cel mai strâmt, să poată permite a se ridica acestor capitaluri garanțiile de cari se bucură în toate legislațiunile omenesti? Nu o credem; altfel ar trebui modificate sau suprimate aceste dispozițiuni arbitrare, unice în lume, cari lezează astfel averea altuia și distrug chiar esența justiției, acel «*suum cuique*». A vroi să fie altfel, este a merge conștient și vroit în contra spiritului legii și al gândului legislatorului. De altfel, de oarece codul nu poate fi schimbat în forma și conținutul său, ce este oare jurisprudența, având câteodată forță de lege, dacă nu o interpretăriune conformă circumstanțelor, ansamblului și detaliurilor, persoanelor, lucrurilor și spiritului timpului, creând această evoluțiune binefăcătoare care conduce la progres?

Având în vedere că acestea fiind considerațiunile de cari această instanță înțelege a se inspira în rezolvarea litigiilor de natura celor de față, și cari nu prejudecă motivele invocate în anularea actului de ipotecă pe temeiul căruia se face urmărirea, urmează a se examina motivele cari au condus la anularea urmării de față și cari nu se pot considera ca o contradicțiune la principiile mai sus expuse, întrucât interpretarea textelor nu poate merge până acolo încât să nesocotească oarecari forme de procedură pe cari legiuitorul le-a considerat de ordine publică;

Având în vedere acest motiv care a fost astfel formulat:

«Că «*Nederlandsche-Trust-Maatschappy*» nu poate face urmărirea în numele purtătorilor de obligațiuni, adică pentru persoane cari nu existau în acel moment și fără să fi avut procură din partea lor».

Având în vedere că «*Nederlandsche-Trust-Maatschappy*», care nu este purtătoare de obligațiuni, susține că reprezintă pe purtătorii de obligațiuni nu numai pentru constituirea ipotecii, nu numai pentru înscrierea ei, dar, în virtutea clauzelor prevăzute în actul ipotecar, aceeaș

societate îi reprezintă pentru a putea valabil face, în interesul lor, urmărirea imobilelor ipotocate;

Având în vedere că pentru a face posibil împrumutul prin subscripțiune publică al «*Aurorei*», societatea «*Nederlandsche-Trust-Maatschappy*» a fost chemată a stipula cu «*Aurora*» ipoteca în favoarea obligaționarilor;

Considerând că stipulațiunile în folosul terților, astfel după cum sunt prevăzute în codul civil francez, completează la titlul obligațiunilor materia consimțământului prin niște dispozițiuni extrase din dreptul roman, și cari, deși viu criticate, au fost totuș admise. Obiecțiunea ce li se opunea era întemeiată pe considerațiunea că consimțământul, baza caracterelor consensuale, este personal și acela care a făcut această stipulațiune nu o mai poate revoca dacă terțiul a declarat că voește să profite de stipulațiune. Nu este suficient dar ca stipulațiunea să fie valabilă față de stipulant, trebuie încă să fie acceptată de cel de al treilea, și rațiunea este foarte simplă, de oarece terțiul nu a intervenit la contract și nu poate dobândi un drept fără să fi exprimat voința sa. O ofertă fiindu-i făcută, terțiul trebuia să o primească și numai astfel oferta devine un contract care obligă toate părțile interesate: stipulant, promitent și terțiul;

Considerând că, deși în legislațiunea românească art. 112 din codul civil francez nu a fost reprodus, totuș aceleași principii s'au aplicat de jurisprudența noastră și stipulațiunile în profitul celor de al treilea au fost considerate și la noi ca valabile;

Considerând că făgăduința făcută de «*Nederlandsche-Trust-Maatschappy*» pentru detentorii de obligațiuni este validă, pentru că s'a obligat personal ca aceștia să execute obligațiunea și numai în caz de neurmărire din partea eventualilor creditori, «*Nederlandsche-Trust-Maatschappy*» avea să răspundă față de «*Aurora*» de neexecutarea obligațiunilor stipulate în favoarea celor de al treilea. Că «*Nederlandsche-Trust-Maatschappy*» a garantat numai ratificarea din partea celor de al treilea, rezultă în mod clar atât din cuprinsul actului de ipotecă, cât și din declarațiunile categorice ce a avut precauțiunea a face în instanță și din cari rezultă că n'a înțeles a garanta însăș executarea obligațiunii și a lua asupra sa riscurile insolabilității societății «*Aurora*»;

Că rolul societății «*Nederlandsche-Trust-Maatschappy*» fiind numai acela de a găsi subscriitorii de obligațiuni pentru împrumutul ce «*Aurora*» avea a-l contracta, apoi obligațiunile odată emise, creditori ai acestei societăți sunt purtătorii de obligații. «*Nederlandsche-Trust-Maatschappy*» și-a făcut oficiul de intermediar pentru care i s'a dat un comision de 1% și nu mai poate, în virtutea actului de ipotecă, să exercite vre-o acțiune în justiție în numele purtătorilor de obligațiuni, decât numai prin voința expresă exprimată de aceștia;

Astfel fiind, nu se poate susține că, în virtutea clauzelor prevăzute în actul de ipotecă, «*Nederlandsche-Trust-*

Maatschappy» reprezintă pe detentorii de obligațiuni pentru a putea face în numele lor urmărirea imobilelor ipotecate, de oarece un asemenea drept s'ar conferi cu violarea principiilor cari guvernează materia stipulațiunilor pentru cei de al treilea ;

Că, în lipsa unui mandat expres dat de detentorii de obligațiun societății «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» de a face urmărirea în numele lor, apoi această societate își însușește o calitate pe care în mod legal nu o poate avea și pe care de altfel detentorii de obligațiuni nici nu înțeleg a i-o conferi, de oarece s'au constituit într'o societate distinctă în scopul de a cumpăra imobilele scoase în vânzare. Or, dacă «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» admite că cele mai largi drepturi îi sunt conferite prin actul ipotecar, de ce oare, în numele acestor obligaționari, nu s'ar prezenta și la licitațiune pentru a concura în numele acestora? Răspunsul îl dă atitudinea purtătorilor de obligațiuni, cari n'au înțeles a da mandat societății «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» a face actele de urmărire printre cari desigur putea intra și acela de a licita. După cum dar pentru licitațiune «Nederlandsche-Trust-Maatschappy, recunoaște că ar fi urmat să aibă o împuternicire, tot astfel și pentru urmărire trebuia să obțină un mandat în formele cerute de procedura civilă ;

Având în vedere că cererea societății «Nederlandsche-Trust-Maatschappy», formulată numai în concluziunile scrise de a se pune afecerea din nou în discuțiune pentru a se produce în instanță mandatul pe temeiul căruia «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» să poată fi autorizată a face urmărirea, nu numai că confirmă lipsa de calitate a societății «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» de a face urmărirea, dar este inutilă în cauză, de oarece prin prezentarea acestui mandat nu se va putea ratifica nulitățile de cari este izbită întreaga procedură de urmărire ;

Considerând că, conform art. 496 din procedura civilă, orice urmărire a unui imobil începe printr'un comandament făcut de către creditor, prin mijlocirea unui agent judecătoresc, datornicului sau deținătorului și care va trebui să cuprindă copie de pe titlul ce se execută somațiunea și mandatul pe care creditorul îl dă — dacă urmărirea nu se cere direct de către dânsul ;

Că întrucât «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» n'a avut mandat din partea obligaționarilor încă delă primul act de urmărire, care este comandamentul, apoi urmărirea s'a încuviințat cu violarea unor reguli de procedură cari sunt de ordine publică și cari au ca sancțiune nulitatea ;

Astfel fiind, fără a mai discuta motivele invocate de contestatori, prin cari tind la anularea actului de ipotecă, tribunalul se oprește la acest motiv de procedură, care primează pe toate celelalte, de oarece se referă la lipsa de calitate a aceluia care a cerut urmărirea.

Pentru aceste motive, tribunalul, admite contestațiunile făcute de «Creditul Petrolifer» și societ. «Steaua Română», etc. și anulează, ca fiind făcută fără calitate, urmărirea cerută de societatea «Nederlandsche-Trust-Maatschappy» contra societății «Aurora», etc.

Semnați : N. C. Schina, Ionescu-Dolj, Mirinescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE CASAȚIE DIN PALERMO

— 16 August 1909 —

ACȚIUNE PAULIANĂ.— CONSTITUIRE DE DOTĂ.— ACT CU TITLU GRATUIT SAU ONEROS.— ART. 1167 C. FR. (975 C. ROMÂN).

Dacă constituirea de dotă, făcută de către un părinte fiicei sale, poate fi considerată ca un act cu titlu gratuit, în cât privește raporturile dintre părinte și fiica înzestrată, ea are, din contra, caracterul unui act cu titlu oneros în privința bărbatului, de unde rezultă că constituirea de dotă nu poate fi anulată, după cererea creditorilor părintelui, prin exercițiul acțiunii pauliane, decât sub condiția de a se dovedi de către suszișii creditorilor, concertul fraudulos între tatăl, constituitor al dotei, și soții în folosul cărora dota a fost constituită.

(Din revista *La Legge*).

Observație.— Chestiunea de a se ști dacă constituirea de dotă este un contract cu titlu oneros sau cu titlu gratuit, din punctul de vedere al exercițiului acțiunii pauliane, a dat loc la discuții atât în jurisprudență, cât și mai cu seamă în doctrină. A se vedea asupra diferitelor sisteme și distincțiuni propuse în această privință, D. A'alexandresco, tom. V, p. 227 urm., *ad notam*, precum și numeroasele autorități române și străine citate acolo. S. R.

A apărut tomul IX (partea I-a) din **Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului civil român,**

DE

DIMITRIE ALEXANDRESCO

Comentariul art. 1410—1490, 1902 din codul civil

Acest volum cuprinde studii amănunțite asupra legii proprietarilor, precum și asupra bezmanului, embatiunului sau emfiteozei.

Prețul 10 lei.

Partea a doua din acest volum, care va apare cât de curând, va cuprinde : **Societatea, Mandatul, Comodatul și Imprumutul,** precum și tablele întregului volum.

Cognitor și Procurator, contribuție la studiul reprezentării în procedura civilă română, de d-l Grigore Dimitrescu, doctor în drept delă Facultatea din Paris, membru de ședință la trib. Iași, profesor agregat la Universitatea din Iași. 1 vol. în 8° de 88 pag. Tip. Gutenberg, Joseph Göbl S-sori, București, 1909.